

Tác hại của các sản phẩm thuốc lá mới (thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng) và các ca bệnh điển hình

I. Tác hại đối với sức khỏe của người sử dụng và tác động tiêu cực đến xã hội

Nicotin trong thuốc lá điện tử: Thuốc lá điện tử có chứa nicotin là một hoá chất gây nghiện cao và độc tính cao. Nicotin gây ngộ độc cấp tính với nhiều cơ quan, đặc biệt tim mạch, thần kinh, hô hấp với biểu hiện ngộ độc tương tự ngộ độc thuốc trừ sâu nhóm lân hữu cơ. Tiếp xúc kéo dài với nicotin (hút thuốc lá) gây ảnh hưởng nhiều cơ quan khác nhau: gây xơ vữa thành mạch, hẹp mạch máu ở các nơi (đáng chú ý gây bệnh mạch vành, nhồi máu cơ tim), tăng lipid máu, tăng đường máu, giảm elastin ở nhu mô phổi gây giãn phế nang, tổn thương đường thở và co thắt phế quản, trên hô hấp gây thở nhanh, ngừng thở, tăng tiết a xít dịch vị và giảm nhu động dạ dày ruột gây trào ngược dạ dày thực quản, viêm loét dạ dày tá tràng, tăng đề kháng kháng sinh của vi khuẩn *Helicobacter pylori*, tăng độc tính của độc tố vi khuẩn *Helicobacter pylori* trên dạ dày, tá tràng, giảm khả năng học, giảm trí nhớ, giảm tập trung, tăng nghiện thêm chất khác, giảm khả năng miễn dịch, trên mắt gây thoái hóa hoàng điểm, tăng thải albumin qua nước tiểu, tổn thương thận, viêm cầu thận, giảm mức lọc cầu thận, tăng hẹp mạch thận, với nam giới bị giảm hoặc mất cương dương, rối loạn cương dương, giảm tiết testosterone, giảm số lượng, chức năng tinh trùng, với nữ giới gặp rối loạn kỳ kinh, tăng nội tiết FSH, giảm estrogen, giảm progesteron, ảnh hưởng buồng trứng, trưởng thành noãn, giảm dòng máu đến vòi trứng, thai chậm phát triển, thai lưu, chửa ngoài tử cung, chậm phát triển trí tuệ thai, tăng nguy cơ hen ở con sinh ra, gây ung thư dạ dày ruột, ung thư phổi, ung thư tụy, ung thư vú. Nicotin còn ảnh hưởng đến sự phát triển và di căn của khối u, đồng thời gia tăng sự đề kháng của khối u với hóa trị và xạ trị.

Trong thuốc lá điện tử, nicotin thường được cho vào với hàm lượng lớn hơn so với thuốc lá điếu thông thường, ở dạng dung dịch hoặc dạng bột (một dụng cụ hút có thể hút được nhiều nghìn hơi). Đặc biệt nicotin được sản xuất nhân tạo tổng hợp, thường dạng muối, có độ pH điều chỉnh để ít gây khó chịu với đường hô hấp, đồng thời với số lượng dẫn tới người sử dụng rất dễ bị ngộ độc và nhanh chóng dẫn tới nghiện nicotin.

Trước đây, nicotin được sản xuất với số lượng lớn với ứng dụng duy nhất trong cuộc sống là hóa chất trừ sâu. Tuy nhiên do độc tính cao, nicotin đã bị cấm sử dụng làm hóa chất trừ sâu ở Mỹ từ năm 2014. Các nước, trong đó có Việt Nam hiện nay không còn sử dụng nicotin làm hóa chất trừ sâu do độc tính cao và các tác hại với sức khỏe.

Các chất độc, chất phụ gia, chất hương liệu trong thuốc lá điện tử: Thành phần của dung dịch thuốc lá điện tử còn có glycerin (gây viêm phổi mỡ, kích ứng da, mắt, phổi), propylene glycol. propylene glycol (gây kích ứng đường thở, mắt, gây ung thư, hen), đồng thời có thể tạo thành propylene oxide, một chất gây ung thư khi được đun nóng và hóa hơi. Propylene glycol khi nung

nóng cũng tạo ra methyl glyoxal gây đái tháo đường và các bệnh thoái hóa thần kinh. Glycerin khi được đun nóng và hóa hơi tạo thành acrolein, gây gây khô miệng và viêm đường hô hấp trên. Các chất độc hại được tìm thấy trong dung dịch và hơi của thuốc lá điện tử như ethylene glycol, diethylene glycol, aldehydes, hydrocacbon thơm đa vòng (PAHs), hợp chất hữu cơ dễ bay hơi (VOCs) như benzene, toluene, nitrosamine,, chất đặc biệt gây ung thư nitrosamines, acrolein (gây kích ứng đường thở, đường tiêu hóa và mắt, xơ vữa mạch máu), formaldehyde (gây viêm phế quản, viêm phổi, hen), các hydroxycarbonyl, acetaldehyde (gây ung thư, tổn thương gan), các hydrocarbon thơm đa vòng (gây ung thư), các hạt siêu nhỏ,... Một số kim loại như chì (tổn thương não, thận, máu, tăng huyết áp), crôm (gây viêm, kích ứng đường thở, loét hoặc teo niêm mạc mũi, các vấn đề sinh sản/sinh đẻ), cadmium (gây tăng nguy cơ ung thư phổi, kích ứng đường hô hấp), nikel (gây ung thư, tổn thương phổi và não, gan, thận), formaldehyde có hàm lượng tương đương hoặc cao hơn so với thuốc lá điều thông thường¹.

Một số trường hợp người dùng phổi trộn vitamin E axetat và tetrahydrocannabinol (THC) vào thuốc lá điện tử. Đây là một chất kích thích hệ thần kinh có chứa trong cần sa, được cho là có vai trò quan trọng gây ra hàng nghìn trường hợp tổn thương phổi. Mặc dù vitamin E axetat an toàn khi được tiêu thụ dưới dạng thực phẩm hoặc mỹ phẩm, nhưng hậu quả của việc hít phải vitamin E axetat vẫn chưa được tìm hiểu đầy đủ. Hiện nay, một số quốc gia như Canada, Vương quốc Anh và một số tiểu bang ở Mỹ đã cấm vitamin E axetat.

Để che giấu độ gắt của nicotin làm cho sản phẩm dễ chịu hơn, dễ hít vào hơn và tạo mùi vị hấp dẫn, thu hút người sử dụng, đặc biệt là giới trẻ, các nhà sản xuất còn sử dụng rất nhiều loại hương liệu có mùi vị như: bạc hà, táo, cam, chanh...trong thuốc lá điện tử. Theo Tổ chức Y tế thế giới, hiện có khoảng 20,000 loại hương liệu, trong đó có nhiều loại chưa được đánh giá toàn diện về mức độ gây hại với sức khỏe. Lĩnh vực thuốc lá điện tử là nơi sử dụng hương liệu nhiều nhất trong cuộc sống hiện nay. Ước tính, mỗi tháng trên thế giới có khoảng 242 hóa chất hương liệu mới được tạo ra. Ví dụ một số hóa chất hương liệu, chất diacetyl, cinnamaldehyde: đặc biệt độc, gây viêm tiểu phế quản co thắt (bệnh phổi bông ngô, không hồi phục). Chất 2,3-pentanedione thay thế cho diacetyl: cũng gây xơ hóa đường thở trên động vật. Cinnamaldehyde gây độc với tế bào, giảm hệ thống lông chuyên, tăng nhiễm trùng. Các hương liệu gây các stress ô xy hóa, giải phóng các cytokine viêm, giảm khả năng thực bào, giảm đáp ứng viêm ở đường hô hấp, trên thực nghiệm gây độc tế bào, tổn thương lớp nội mạc mạch, thúc đẩy các tổn thương xơ hóa.

Một số hương liệu được sử dụng trong ENDS đã được chứng minh là làm tăng độc tính của sản phẩm². Ngoài ra, việc làm nóng các cuộn dây kim loại trong ENDS sẽ tạo ra nhiều kim loại nặng trong sol khí ENDS như cadmium,

¹https://www.who.int/fctc/cop/cop7/FCTC_COP_7_11_EN.pdf

² Krishnan-Sarin S, O'Malley SS, Green BG, Jordt S-E. The science of flavour in tobacco products. In: Report on the scientific basis of tobacco product regulation: Seventh report of the WHO study group on tobacco product regulation. Geneva: World Health Organization; 2019:125–142.

chì, niken, thiếc, mangan, selen, kẽm và đồng³. Hàng ngàn dung dịch điện tử có chứa hương liệu không phù hợp và cả ở nồng độ không phù hợp, đều có thể dẫn đến tác động tiêu cực đến sức khỏe.

Với hàng nghìn hóa chất hương liệu, thay đổi theo nhà sản xuất, thị hiếu, vùng miền, trào lưu,...theo thời gian và tạo nên số lượng rất lớn các hóa chất. Khi nung nóng hoặc đốt cháy ở các nhiệt độ đa dạng khác nhau sẽ tạo nên số lượng gấp bội các hóa chất là các sản phẩm cháy trung gian, sản phẩm cháy cuối cùng, nhiều hơn rất nhiều lần so với thuốc lá điều thông thường. Do đó nguy cơ gây hại với sức khỏe rất lớn.

Do nguy cơ cao ảnh hưởng với sức khỏe và tính chất đa dạng, phức tạp không thể kiểm soát, các chính phủ đã quản lý hoặc cấm hoàn toàn các hương liệu trong thuốc lá điện tử. Tại Mỹ: từ năm 2020, đã cấm các hương liệu (trừ bạc hà, hương thuốc lá) trong thuốc lá điện tử, hiện đang xem xét nguy cơ hương vị thuốc lá, bạc hà, Ủy ban Châu Âu, Canada cũng hành động tương tự. Trung Quốc đã cấm tất cả các thuốc lá điện tử chứa hương liệu từ tháng 10/2022.

Các chất ma túy trong thuốc lá điện tử: nhiều loại ma túy được đưa vào trong thuốc lá điện tử để tăng cảm giác phê và thu hút, lôi kéo người sử dụng. Ban đầu, tinh dầu cần sa và các chất từ cây cần sa được đưa vào trong thuốc lá điện tử. Trong những năm gần đây, nhiều loại ma túy mới đã có trong thuốc lá điện tử, đặc biệt hàng trăm hóa chất ma túy tổng hợp thể hệ mới thuộc nhóm cần sa tổng hợp. Đây là nhóm ma túy thế hệ mới lớn nhất, với số lượng các chất lớn nhất, liên tục được tạo mới và thay đổi vượt ra khỏi các danh mục kiểm soát. Các ma túy cần sa tổng hợp là các chất độc mạnh với thần kinh, tâm thần, tim mạch và đa cơ quan, rất khác nhau tùy theo từng chất cụ thể. Việc xét nghiệm phát hiện được toàn bộ các ma túy cần sa tổng hợp là hoàn toàn không khả thi với tất cả các phòng xét nghiệm hàng đầu trên thế giới. Đặc biệt, việc xét nghiệm các ma túy mới chỉ có thể các phương tiện xét nghiệm chuyên sâu của đất nước, do đó, tại các cửa khẩu các nguyên liệu và sản phẩm ma túy nhóm cần sa tổng hợp có thể dễ dàng công khai được vận chuyển qua mà không thể bị phát hiện. Trên thực tế, trong số các loại ma túy, các ma túy nhóm cần sa tổng hợp đang và sẽ chiếm ưu thế, gây thách thức lớn nhất với các quốc gia. Đồng thời thuốc lá điện tử là vật chứa đựng và lưu hành chủ yếu của các ma túy cần sa tổng hợp.

Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) đã cảnh báo rằng tất cả các loại thuốc lá, bao gồm TLĐT/TLNN đều có hại⁴. Ngoài những tác hại đã được biết đến bao gồm: gây nghiện do có chứa nicotine, ung thư, ảnh hưởng tới hệ miễn dịch, tâm thần, răng miệng, sinh sản, hô hấp và tim mạch,...thuốc lá mới còn có nguy cơ gây ra nhiều ảnh hưởng cấp tính nguy hiểm và nguy cơ phát sinh các vấn đề xã hội nghiêm trọng hơn rất nhiều so với thuốc lá điều thông thường, bao gồm:

³ Mishra VK, Kim K-H, Samaddar P, Kumar S, Aggarwal M, Chacko KJEER. Review on metallic components released due to the use of electronic cigarettes. 2017;22(2):131-140

⁴ World Health Organization. (2018). Heated tobacco products (HTPs) [information sheet], May 2018.

a) Hội chứng tổn thương phổi cấp (EVALI): Nhiều ca tổn thương phổi nghiêm trọng và cấp tính, gây tử vong đã được báo cáo trên toàn cầu, chủ yếu ở Hoa Kỳ (2.807 ca chấn thương phổi do hút TLĐT, bao gồm 68 ca tử vong, tính đến ngày ngày 18 tháng 2 năm 2020)⁵; các ca tổn thương này cũng đã được ghi nhận cả ở Canada, Nhật Bản, Anh⁶, Malaysia⁷, Bỉ⁸ do việc sử dụng thuốc lá mới.

b) Ngộ độc: Với việc sử dụng TLĐT ngày càng tăng, hàng ngàn trường hợp ngộ độc nicotine, cả vô tình (chủ yếu là ở trẻ nhỏ) và cố ý (trong thanh thiếu niên và người lớn), đã được báo cáo ở Mỹ⁹, Châu Âu¹⁰ và các quốc gia khác trong những năm gần đây. Từ năm 2015 đến năm 2022, tổng cộng 66 trường hợp ngộ độc được báo cáo tiếp xúc với TLĐT và chất lỏng của TLĐT ở Malaysia. Hơn một nửa (40 trường hợp) liên quan đến trẻ em dưới 5 tuổi. Hầu hết các trường hợp đều vô tình nuốt phải chất lỏng của TLĐT (76%) tại nhà và các triệu chứng do phơi nhiễm dao động từ nhẹ đến nặng, bao gồm nhiễm toan chuyển hóa, co giật và suy nhược hệ thần kinh trung ương¹¹.

c) Thương tích và tử vong do cháy, nổ thiết bị điện tử: Ngoài độc tính hóa học, các thiết bị TLĐT bị lỗi/hỏng đã gây ra các vụ cháy nổ dẫn đến thiệt hại tài sản và thương tích nghiêm trọng (ví dụ như chân, tay, cổ và bỏng mặt, chấn thương mắt (mắt, mũi, miệng), và gây tổn thương tâm lý, chấn thương sọ và gãy xương cổ)^{12,13}. Chỉ riêng tại Hoa Kỳ từ năm 2015 đến 2017, ước tính có khoảng 2.035 vụ nổ TLĐT và các tổn thương do bỏng tại các khoa cấp cứu của bệnh viện Hoa Kỳ¹⁴. Từ năm 2016 đến 2019, 15 thanh thiếu niên Mỹ (13-18 tuổi) bị chấn thương do nổ thiết bị TLĐT. Các chấn thương bao gồm bỏng mặt, đùi, háng, bàn tay, mắt, mất nhiều răng, chấn thương dây thần kinh hướng tâm, rách mắt và gãy xương hàm dưới¹⁵. Ít nhất hai trường hợp chết đã được ghi nhận ở Mỹ do TLĐT phát nổ^{16,17}.

⁵ US Centers for Disease Control and Prevention. (2020). Outbreak of Lung Injury Associated with the Use of E-Cigarette, or Vaping, Products (25 February 2020). Available at: https://www.cdc.gov/tobacco/basic_information/e-cigarettes/severe-lung-disease.html

⁶ Nair N, Hurley M, Gates S, et al. (2020). Life-threatening hypersensitivity pneumonitis secondary to e-cigarettes. *Arch Dis Child*;105:1114-1116. Available at: <http://dx.doi.org/10.1136/archdischild-2019-317889>.

⁷ Muhammad Y. (20220 là 2020 hay 2022?). New evidence shows vaping causes lung injuries, say health experts. *The Sun*, 29 July 2022. Available at: <https://www.thesundaily.my/home/new-evidence-shows-vaping-causes-lung-injuries-say-health-experts-DF9513162>

⁸ Marlière C, De Greef J, Gohy S, et al. (2020). Fatal e-cigarette or vaping associated lung injury (EVALI): a first case report in Europe. *Eur Respir J* 56 (1) 2000077; DOI: 10.1183/13993003.00077-2020

⁹ Payne D, Michaels D, Orellana-Barrios M, and Nugent K. (2017). Electronic cigarette toxicity. *Journal of Primary Care & Community Health* 2017, Vol. 8(2): 100-102. DOI: 10.1177/2150131916668645

¹⁰ Vardavas CI, Girvalaki C, Filippidis FT, et al. (2017). Characteristics and outcomes of e-cigarette exposure incidents reported to 10 European poison centers: a retrospective data analysis. *Tob Induc Dis* 15:36. DOI 10.1186/s12971-017-0141-z

¹¹ Sulastris S, Leong Y H, Adilah M A. (2022). Nicotine poisoning trend after emerging of e-cigarette products in Malaysia. Abstract article. National Poison Center, University Sains Malaysia, Penang, Malaysia.

¹² McKenna Jr., LA. (2017). Electronic cigarette fires and explosions in the United States 2009–2016. Research Group, National Data Fire Center, United States Fire Administration, U.S. Department of Homeland Security.

¹³ Kaplan S. (2019). E-cigarette exploded in a teenager's mouth, damaging his jaw. *The New York Times*, 19 June.

¹⁴ Rosshem ME, Livingston MD, Soule EK, et al. (2019). Electronic cigarette explosion and burn injuries, US Emergency Departments 2015–2017. *Tob Control* 28:472-474

¹⁵ Katie W. Russell, Micah G. Katz, Ryan C. Phillips, Lorraine I. Kelley-Quon, et al. (2022). Adolescent Vaping-Associated Trauma in the Western United States. *Journal of surgical research*, Volume 276, P251-256, 1 August 2022.

¹⁶ Brodwin E. (2018). A vape pen killed a 38-year-old man — and it's a type of e-cig that's wildly popular among one group of vapers. *Business Insider*, 17 May.

¹⁷ Beasley Allen Law Firm. (2019). E-cigarette explosion kills Texas man. Published February 5, 2019.

e) Hiệu ứng của ngộ-tăng nguy cơ sử dụng thuốc lá điều thông thường và các chất gây nghiện khác bao gồm cả ma túy:

Các nghiên cứu xã hội và báo cáo phân tích của Tổ chức Y tế Thế giới đã cảnh báo rằng, TLĐT đóng vai trò là cửa ngõ khiến cho trẻ em và thanh thiếu niên sau này sẽ sử dụng thuốc lá điều thông thường.^{18,19,20,21}

Bằng chứng cho thấy việc sử dụng TLĐT ở những thanh niên trước đây chưa từng có ý định hút thuốc trước đó có liên quan đến tăng nguy cơ hút thuốc lá điều thông thường^{22, 23} sử dụng rượu và uống rượu say²⁴, và sử dụng ma túy bất hợp pháp²⁵.

II. Các ca bệnh điển hình do sử dụng TLĐT, TLNN

1. Ngày 26/7/2022, một nữ bệnh nhân 20 tuổi ở Hà Nội được đưa vào viện trong tình trạng hôn mê sâu, tụt huyết áp, tổn thương não lan tỏa các vị trí, tổn thương gan... Nguyên nhân được xác định là do bệnh nhân bị ngộ độc với một loại ma túy thể hệ mới được tìm thấy trong thuốc lá điện tử²⁶.

2. Ngày 17/8/2022, Bệnh viện 199 - Bộ Công an (đóng tại quận Sơn Trà, TP Đà Nẵng) cho biết, Khoa Cấp cứu của bệnh viện vừa tiếp nhận và điều trị một bệnh nhân nghi ngộ độc khi hút thuốc lá điện tử bơm tinh dầu. Bệnh nhân được đưa vào viện cấp cứu trong tình trạng choáng váng, hồi hộp, tay chân run, sau đó rơi vào hôn mê²⁷.

3. Ngày 22/8/2022, bảy học sinh trường THPT Dân lập Yên Hưng, thị xã Quảng Yên, tỉnh Quảng Ninh chia nhau một điếu thuốc lá điện tử rồi cùng nhau hút sau đó cảm thấy chóng mặt và nôn trong lớp. Cả nhóm được đưa đi cấp cứu Trung tâm Y tế Thị xã Quảng Yên²⁸.

4. Ngày 31/8/2022, 2 nam sinh lớp 12 của Cao Đẳng Tiếng Việt Hà Tĩnh-Đức Công nghệ có biểu hiện trợn mắt, la hét và có những hành động mất kiểm soát ngay trong lớp học. Sau đó, các em nói rằng đã sử dụng thuốc lá điện tử²⁹.

¹⁸ Chan GCK, Stjepanović D, Lim C, et al. Gateway or common liability? A systematic review and meta-analysis of studies of adolescent e-cigarette use and future smoking initiation. *Addiction*. 2021 Apr;116(4)

¹⁹ O'Brien D, Long J, Quigley J, et al. Association between electronic cigarette use and tobacco cigarette smoking initiation in adolescents: a systematic review and meta-analysis. *BMC Public Health* 21, 954 (2021).

²⁰ WHO. E-cigarettes. Section 'Are E-cigarettes dangerous?' 25 May 2022. <https://www.who.int/newsroom/questions-and-answers/item/tobacco-e-cigarettes>

²¹ Chien YN, Gao W, Sanna M, et al. Electronic Cigarette Use and Smoking Initiation in Taiwan: Evidence from the First Prospective Study in Asia. *Int J Environ Res Public Health*. 2019 Mar30;16(7):1145.<https://doi.org/10.3390/ijerph16071145>

²² O'Brien D, Long J, Quigley J, Lee C, McCarthy A, Kavanaugh P. (2021). Association between electronic cigarette use and tobacco cigarette smoking initiation in

²³ Aladeokin A, Haighton C. (2019). Is adolescent e-cigarette use associated with smoking in the United Kingdom?: A systematic review with meta-analysis. *Tobacco Prevention & Cessation* 2019; 5: 15. doi: 10.18332/tpc/108553

²⁴ Rothrock AN, Andris H, Swetland SB, Chavez V, et al. (2020). Association of e-cigarettes with adolescent alcohol use and binge drinking-drunkenness: A systematic review and meta-analysis. *Am J Drug Alcohol Abuse* 2020 Nov 1;46(6):684-698.

²⁵ Temple JR, Shorey RC, Lu Y, Torres E, Stuart GL, Le VD. (2017). E-cigarette use of young adults motivations and associations with combustible cigarette alcohol, marijuana, and other illicit drugs. *Am J Addict* 2017 Jun;26(4):343-348. doi: 10.1111/ajad.12530

²⁶ <https://suckhoedoisong.vn/su-that-dang-sau-hang-loat-vu-ngo-doc-co-giat-khi-hut-thuoc-la-dien-tu-16922091822152337.htm>

²⁷ <https://cand.com.vn/y-te/nam-thanh-nien-nhap-vien-cap-cuu-sau-khi-hut-thuoc-la-dien-tu-co-bom-chat-la-i664383/>

²⁸ <https://laodong.vn/xa-hoi/7-hoc-sinh-quang-ninh-nhap-vien-vi-hut-thuoc-la-dien-tu-1083599.ldo>

²⁹ <https://thanhnien.vn/xon-xao-clip-2-nam-sinh-lop-12-tron-mat-la-het-nhu-ngao-da-trong-lop-post1500884.html>

5. Ngày 01/10/2022, Khoa Cấp cứu, Bệnh viện Đa khoa Saint Paul tiếp nhận bệnh nhân sinh năm 2006 ở Thạch Thất, Hà Nội trong tình trạng hôn mê, đồng tử giãn tối đa, bệnh nhân đã được đặt nội khí quản. Sau khi tỉnh, bệnh nhân đã nói là hút thuốc lá điện tử được bơm tinh dầu mua trên thị trường³⁰.

6. Vào ngày 9/11/2022, một nam sinh 12 tuổi hút thuốc lá điện tử đã được đưa đến bệnh viện. Sau khi hút, xuất hiện các cơn run, chóng mặt, khó thở và co giật. Các bác sĩ đã lấy mẫu thuốc lá điện tử sử dụng, gửi Viện pháp y quốc gia để xét nghiệm độc tố. Kết quả, trong thuốc có thành phần của một số chất gây nghiện và đây chính là nguyên nhân khiến bệnh nhân bị ngộ độc³¹.

7. Ngày 5/12/2022, 7 học sinh lớp 3 trường Tiểu học Hoàng Liệt, quận Hoàng Mai, Hà Nội được đưa vào khoa Nhi Bệnh viện Bạch Mai cấp cứu trong tình trạng buồn nôn, đau đầu. Nguyên nhân là do các em đã thử hoặc hít phải thuốc lá điện tử³².

8. Ngày 7/12/2022, bé trai 5 tuổi ở Hà Nội uống khoảng 5ml dung dịch màu vàng của thuốc lá điện tử, 15 phút sau có biểu hiện co giật, nôn ói rồi hôn mê được đưa vào Bệnh viện Nhi Trung ương cấp cứu. Kết quả xét nghiệm cho thấy cháu bé dương tính với ADB-BUTINACA, một loại ma túy tổng hợp mới. Sau vài ngày điều trị, cậu bé đã xuất viện nhưng vẫn phải được theo dõi sát sao để tránh biến chứng³³. Bệnh viện Bãi Cháy (Quảng Ninh) vừa tiếp nhận 4 học sinh (sinh năm 2008) nhập viện cấp cứu do sử dụng thuốc lá điện tử. Thông tin ban đầu được biết trước khi vào viện khoảng một giờ, các nam sinh có sử dụng thuốc lá điện tử, nhưng chưa rõ chủng loại và chưa rõ nguồn gốc. Sau đó, bệnh nhân xuất hiện cảm giác choáng váng, khó chịu toàn thân, bủn rủn, run tay chân, tức ngực, khó thở, buồn nôn, nôn số lượng nhiều³⁴.

III. Bằng chứng thực tiễn về tác hại của thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng

Để có bằng chứng thực tiễn về tác hại của thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng, Bộ Y tế (Cục Quản lý Khám, chữa bệnh) đã có công văn số 557/KCB-VP ngày 11/04/2024 gửi các Bệnh viện Trung ương, các Sở Y tế các tỉnh/TP và các bệnh viện trực thuộc các Bộ, ngành đề nghị báo cáo nhanh các trường hợp nhập viện điều trị liên quan đến sử dụng thuốc lá điện tử và nung nóng.

1. Thông tin chung

- Số lượng đơn vị gửi báo cáo: gần 700 cơ sở khám, chữa bệnh trên toàn quốc.
- Giai đoạn báo cáo: số liệu năm 2023.
- Tổng số người bệnh phải nhập viện do sử dụng thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng: 1.224 người bệnh.

³⁰ <https://tienphong.vn/hang-chuc-ca-cap-cuu-vi-thuoc-la-dien-tu-co-nguoi-hon-me-phai-tho-may-post1383186.tpo>

³¹ <https://vnexpress.net/nam-sinh-12-tuoi-ngo-doc-thuoc-la-dien-tu-4533898.html>

³² <https://vtc.gov.vn/doi-song/hut-thuoc-la-dien-tu-7-hoc-sinh-tieu-hoc-o-ha-noi-nhap-vien>

³³ https://vtc.gov.vn/doi-song/hut-thuoc-la-dien-tu-7-hoc-sinh-tieu-hoc-o-ha-noi-nhap-vien/772466?gidzl=Yv4w8yFuO3UBZ3manUPbDugEEo7TxMCMneTh8eRkPJ38qJ0iXRCxRSwACiZLvczapjvaSpXvMcqbm_baCG

³⁴ <https://nhandan.vn/4-hoc-sinh-nhap-vien-do-ngo-doc-thuoc-la-dien-tu-post747656.html>

- Triệu chứng khi nhập viện: dị ứng, ngộ độc, tổn thương phổi cấp.

2. Phân loại theo độ tuổi và theo giới tính

Nhóm tuổi	Số lượng nam	Số lượng nữ	Tổng
< 16	22	5	27
16- 18	42	2	44
19-24	52	6	58
25-44	125	13	138
45-64	346	31	377
Từ 65 tuổi trở lên	509	71	580
Tổng cộng	1.096	128	1.224